

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Гендерна рівність та лідерство»

КАФЕДРА БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – Шестаковська Тетяна Леонідівна, д.держ.упр., доцент,
професор кафедри бізнесу, адміністрування та права

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»					
Шифр та назва спеціальності	D4 «Публічне управління та адміністрування»					
Назва освітньо-професійної програми	«Публічне управління та адміністрування»					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	5-8 семестр	120 год, 4 кредитів ЄКТС	32	32	56	Диференційований залік
Заочна	5-8 семестр		10	10	100	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Гендерна рівність та лідерство» присвячена вивченню принципів рівних прав та можливостей у професійній і громадській сферах. Курс розкриває шлях лідера від розуміння базових понять гендерної політики до побудови успішної кар'єри в сучасному середовищі.</p> <p>Програма охоплює три ключові блоки: вивчення українського законодавства та міжнародних стандартів рівності; аналіз бар'єрів у кар'єрному просуванні та методів впровадження рівності всередині компаній (організації); розвиток навичок ділової комунікації, самопрезентації та управління балансом між роботою та особистим життям. Курс спрямований на формування сучасного світогляду, що базується на принципах гендерної рівності, та розвиток практичних лідерських навичок для ефективної роботи в паритетному та інклюзивному середовищі.</p>
Мета і завдання дисципліни	<p><i>Метою</i> вивчення дисципліни є засвоєння здобувачами знань про сутність гендерної політики та розвиток прикладних лідерських навичок, що дозволять майбутнім фахівцям ефективно будувати кар'єру, долати професійну дискримінацію та впроваджувати принципи рівності в сучасних організаціях.</p> <p>Основними завданнями курсу є: вивчити теоретичні засади гендерних досліджень та нормативно-правову базу забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків; дослідити особливості різних стилів лідерства та вплив гендерних стереотипів на сприйняття керівника в суспільстві; виявити та проаналізувати типові бар'єри в кар'єрному просуванні (такі як «скляна стеля», гендерний розрив в оплаті праці) та методи їх подолання; опанувати інструменти впровадження гендерної рівності в корпоративну культуру організацій; розвинути практичні навички лідера (мистецтво самопрезентації, проведення переговорів та ефективної комунікації без упереджень); сформуванню вміння балансувати професійні вимоги з особистими інтересами (Work-Life Balance) для запобігання професійному вигоранню; скласти власну стратегію розвитку лідерських якостей на основі принципів рівності та професійної етики.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність розуміти та дотримуватися стандартів гендерної рівності, керуючись міжнародним та національним законодавством у професійній діяльності.</p> <p>Здатність ідентифікувати гендерні бар'єри (стереотипи, сегрегацію) в організаційному середовищі та застосовувати інструменти для створення інклюзивного робочого простору.</p> <p>Здатність використовувати ефективні стратегії лідерства, самопрезентації та переговорів, враховуючи гендерні аспекти взаємодії та принципи етичного керівництва.</p>
Результати навчання	<p>Тлумачити основні положення законодавства про рівні права та можливості; розрізняти форми дискримінації та використовувати законні механізми захисту від них.</p>

	<p>Виявляти прояви «скляної стелі» та інших бар'єрів в організації; пропонувати заходи щодо впровадження гендерної рівності в корпоративну культуру.</p> <p>Будувати власну стратегію лідерського розвитку; застосовувати техніки ефективного самопрезентації та переговорів без використання гендерних стереотипів.</p>
<p>Навички Soft skills</p>	<p><i>Комунікативна гнучкість та гендерна чутливість:</i> вміння використовувати гендерно-нейтральну та недискримінаційну лексику в діловому спілкуванні; здатність аргументовано доносити свою позицію, уникаючи конфліктогенів та стереотипів; навички активного слухання та побудови діалогу в різномірних (змішаних) командах.</p> <p><i>Емоційний інтелект та емпатія:</i> вміння розпізнавати власні та чужі емоції для ефективного управління командою; здатність створювати психологічно безпечну атмосферу в колективі, де кожен відчуває повагу до своєї ідентичності; розвиток резильєнтності (здатності зберігати продуктивність під тиском гендерних очікувань чи стереотипів).</p> <p><i>Навички самопрезентації та лідерського впливу:</i> вміння впевнено виступати перед аудиторією та конструювати свій професійний авторитет; здатність обирати адаптивний стиль лідерства залежно від ситуації та потреб команди; мистецтво ведення переговорів на засадах паритетності та пошуку взаємовигідних рішень.</p> <p><i>Критичне мислення та аналітичні навички:</i> здатність розпізнавати приховану дискримінацію, маніпуляції та стереотипні судження в медіа та робочому просторі; навичка критично оцінювати власні упередження, що заважають об'єктивному прийняттю рішень.</p> <p><i>Тайм-менеджмент та самоорганізація:</i> вміння розставляти пріоритети між професійними завданнями та особистим розвитком; здатність організувати свій графік так, щоб уникати емоційного вигорання в умовах високої відповідальності.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Опанування змісту навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення лекційних і практичних занять із використанням традиційних та інтерактивних методів навчання, зокрема мультимедійних презентацій, аналізу практичних ситуацій (кейс-метод), колективних обговорень, роботи в малих групах і консультацій з викладачем. У процесі навчання застосовуються такі засоби: інформаційні (підручники, навчальні та методичні посібники, у тому числі в електронній формі; тексти міжнародних конвенцій та нормативно-правових актів); дидактичні (таблиці соціально-демографічних та гендерних показників, навчальні презентації, тестові методики оцінки лідерських якостей та кейси); технічні (ноутбуки, мультимедійне обладнання, аудіовізуальні засоби, засоби телекомунікацій). Для формування та закріплення практичних навичок використовуються інструменти гендерного аналізу та методики психологічної діагностики, що забезпечують виконання досліджень, оцінку лідерського потенціалу та візуалізацію соціальних показників.</p>

Матеріально-технічні ресурси	Ноутбук. Мультимедійний проектор. Доступ до глобальної мережі Internet. Хмарні технології підтримки освітнього процесу: Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять). Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)
-------------------------------------	---

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Гендерна теорія та правові стандарти рівності	<p>Тема 1. Гендерна теорія як основа сучасного світогляду Поняття статі та гендера: біологічне та соціальне. Гендерна роль, ідентичність та процес соціалізації. Гендерні стереотипи та їх вплив на особистий і професійний вибір.</p>
	<p>Тема 2. Історія та правове забезпечення гендерної рівності Основні етапи боротьби за рівні права (фемінізм та суфражизм). Міжнародні стандарти: ООН, Рада Європи, ЄС. Законодавство України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей.</p>
	<p>Тема 3. Гендерна дискримінація: види та механізми захисту Пряма та непряма дискримінація; сексизм і харасмент. Поняття позитивних дій та гендерного квотування. Державні та громадські механізми захисту від дискримінації.</p>
	<p>Тема 4. Бар'єри у професійній самореалізації та кар'єрі Феномени «скляної стелі», «липкої підлоги» та «скляної прірви». Вертикальна та горизонтальна сегрегація ринку праці. Причини та наслідки гендерного розриву в оплаті праці (Gender Pay Gap).</p>
	<p>Тема 5. Участь жінок і чоловіків у прийнятті рішень Гендерна репрезентація в органах влади та державному управлінні. Політичне лідерство: виклики та можливості. Роль лідерів у процесах відновлення миру та безпеки.</p>
Змістовий модуль 2. Практика лідерства та розвиток управлінських навичок	<p>Тема 6. Сучасні моделі лідерства та стилі керівництва Класичні та новітні теорії лідерства через призму гендера. Особливості та переваги різних стилів управління. Побудова інклюзивних та паритетних команд.</p>
	<p>Тема 7. Комуникативна компетентність та особистий бренд лідера Вербальні та невербальні аспекти лідерської комунікації. Використання недискримінаційної мови (фемінітиви та гендерна чутливість). Технології самопрезентації та створення іміджу лідера.</p>

Тема 8. Емоційний інтелект та управління конфліктами

Значення емпатії та самосвідомості для керівника. Гендерні аспекти поведінки в конфліктних ситуаціях. Техніки ведення переговорів та стратегії Win-Win.

Тема 9. Баланс роботи та особистого життя (Work-Life Balance)

Стратегії поєднання професійного успіху та сімейних обов'язків. Роль відповідального батьківства та гнучких форм зайнятості. Методи подолання стресу та професійного вигорання.

Тема 10. Проектування індивідуальної стратегії успіху

Оцінка власного лідерського потенціалу (Self-assessment). Нетворкінг, менторство та професійна підтримка. Розробка плану особистого кар'єрного зростання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ**Основна література:**

1. Андрусак І. П. Правове забезпечення гендерної рівності: навчальний посібник. Львів : Галицька видавнича спілка, 2023. 176 с.
2. Гендерна політика в нормативно-правових документах. Частина 1. За заг.ред Левченко К.Б. / Г.Г. Жуковська, К.Б. Левченко, О.О. Остапенко, О.І. Сулова. Київ, 2020. 186 с.
3. Деякі питання реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 02.05.2025 № 439-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/439-2025-%D1%80#Text>
4. Загальна декларація прав людини : резолюція 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
5. Зоря П.С. Теорія лідерства: опорний конспект лекцій / Зоря П.С., Шафранова К.В., Дивинська Ю.А. Київ, Університет «Україна», 2024. 55 с.
6. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
8. Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022- 2024 роки.: розпор. Кабінету Міністрів України від 12 серп. 2022 р. № 752-р.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80#Text>
9. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека”, ухвалена Радою Безпеки ООН 31 жовтня 2000 р., та резолюції Ради Безпеки ООН 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122, 2242, 2467, 2493. URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist/rezolyuciya-radi-bezpeki-oon-1325>

Допоміжна література:

1. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. За ред. А. Чернової. Київ: Центр Разумкова, Видавництво “Заповіт”, 2016. 244 с.
2. Глосарій з гендерно чутливого відновлення. URL: <https://nssu.gov.ua/storage/app/sites/22/uploaded-files/glosarii.pdf>
3. Гендерний посібник: рекомендації та практичні приклади інтегрування комплексного гендерного підходу у роботу ЦНАП. U-LEAD з Європою. 2019. 86 с. URL: https://tsnap.ulead.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Gender_Manual-2019.pdf
4. Гендерні дослідження : прикладні аспекти : монографія / [В. П.Кравець, Т.В. Говорун, О. М.Кікінежді та ін.] ; за наук. ред. В. П.Кравця. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 448 с.
5. Другова О. С. Гендерна рівність у лідерстві. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. URL: <https://surli.li/gxpyqx>
6. Збірка навчальних матеріалів курсу для учасників тренінгу «Гендерна рівність крізь призму заборони дискримінації у світлі практики Європейського суду з прав людини». Київ: ВАІТЕ, 2018. 134 с.
7. Камінська Н. В., Чернявський С. С., Перунова О. С. Засади розуміння гендеру та гендерної рівності : лекція. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 20 с.
8. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ, 2014. 65 с.
9. Мельник Т., Кобелянська Л. Гендер у термінах, правових актах і практиці перетворень : словник-довідник. Київ : Логос, 2020. 239 с.
10. Основи теорії гендеру: юридичні, політологічні, філософські, педагогічні, лінгвістичні та культурологічні засади: монографія / кол. авт.; ред. Л. Р. Наливайко, І. О. Грицай. Київ: «Хай-Тек Прес», 2018. 348 с.
11. Порадник для гендерних радників і радниць. За заг. ред. К. Левченко. Київ, 2022. 67 с. URL: <https://surli.cc/bwspws>
12. Посібник для державних службовців щодо інструментів впровадження гендерного підходу: посібник / Бабак М. М., Гаращенко С. В., Зайцева О. В. Київ, 2021. 80 с.
13. Практичний посібник з проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства та проектів нормативно-правових актів. Київ: UA Women, 2020. URL: <https://surli.cc/ffbvek>
14. Сергєєва Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. /за наук. ред. Л. М. Сергєєвої. Івано-Франківськ. «Лілея НВ». 2015. 296 с.

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. Гендер в деталях: веб-сайт. URL: genderindetail.org.ua
2. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist>
3. ООН Жінки: веб-сайт. URL: unwomen.org

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
65 – 79	C	
55 – 64	D	задовільно
50 – 54	E	
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання Мін. – 30 б. Макс. – 50 б.	денна форма навчання			заочна форма навчання			Підсумковий контроль Мін. – 20 б. Макс. – 50 б.
	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	
Робота на практичних заняттях	15	2	30	5	2	10	
Презентація результатів виконаних індивідуальних завдань	–	–	–	2	10	20	
Виконання і захист індивідуальних/групових проєктів чи надання сертифіката про проходження курсу за тематикою дисципліни на вибір здобувача ¹	1	20	20	1	20	20	
Всього			50			50	
				100			

¹ Жінки та чоловіки: гендер для всіх. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/gender-for-all-course/>
Я знаю гендер. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/gender-awareness/>